herpy

SLANGER

Red-tailed Green Ratsnake

Gonyosoma oxycephalum

Gonyosoma oxycephalum er en stor, slank træslange fra Sydøstasiens regnskove med smaragdgrøn krop, rødbrun hale og et spidst hoved. Den bliver op mod 2,4 m, er dagaktiv og lever i trækronerne. Den kræver et højt, fugtigt terrarie og en rolig holder, for temperamentet kan være uberegneligt.

Familie: Colubridae Tidligere navn: *Elaphe oxycephala; Coluber oxycephalus*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**150-240 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**15-20 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**150 × 60 × 150 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**25-29 °C**
Hotspot	**29-30 °C**
Temperatur, nat	**22-25 °C**
Luftfugtighed	**70-80 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**36-48 mdr.**
Kuldstørrelse	**3-12 æg**
Inkubation	**90-125 dage** ved 25-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES-listerne eller i bilagene til EU's forordning 338/97, står ikke på EU's liste over invasive arter og er ikke omfattet af forbudslisten for slanger i BEK nr. 1261 af 17.11.2015. Der gælder kun dyrevelfærdslovens almindelige krav. Dyrevelfærd hører under Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV).

Om arten

Gonyosoma oxycephalum er en kraftig, men slank snog med et spidst, tydeligt afsat hoved, store øjne med runde pupiller og en lang, smidig krop. Kroppen er sammentrykt fra siderne og har brede bugskæl med kraftige sidekanter, som giver et fast greb om grenene: en tilpasning til et liv i træerne. Ryggen er lysegrøn til mørkegrøn, ofte med et sort netmønster mellem skællene, og halen er rødlig til brun. En sort streg løber gennem øjet. Tungen er sort, ofte med brunt og blåt i siderne. Hovedets overside kan være mørkegrøn til gulgrøn. Nogle dyr er grå, sølvfarvede eller brune, og en grå form med gult hoved findes på Panay i Filippinerne.

Nyklækkede unger er 40-50 cm lange og vejer omkring 20 g. Voksne dyr er typisk 150-200 cm, og store hunner kan nå op mod 240 cm. Hannerne er lidt mindre og ofte tydeligere farvede.

Arten blev beskrevet af Friedrich Boie i 1827 efter dyr fra Java. Tidligere hed den *Elaphe oxycephala*, og det navn ses stadig. Artsnavnet kommer formentlig af græsk oxys, spids, og kephale, hoved, efter hovedets form. Når dyret føler sig truet, puster det halsen op, så det virker større, og det kan snappe hurtigt. Temperamentet varierer fra dyr til dyr. Nogle dyr bliver rolige

ved regelmæssig håndtering, mens andre forbliver forsvarsparate. Derfor passer arten ikke til begyndere.

Udbredelse og levested

Gonyosoma oxycephalum lever i store dele af Sydøstasien. Den findes i Thailand, Myanmar, Cambodja, Laos og Vietnam, på Malaysia-halvøen, i Singapore og på Penang, i Indien på Andamanøerne, i Indonesien på Sumatra, Java, Bali, Lombok, Borneo, Nias, Mentawai-øerne, Bangka, Belitung og mange mindre øgrupper, og i Filippinerne på blandt andet Luzon, Palawan, Panay, Negros og Bohol. Typelokaliteten er Java.

Arten er også angivet fra Nicobarerne og Pulau Tioman, men forekomsten dér er ikke bekræftet.

> **Oprindelig udbredelse:** Indonesien, Malaysia, Singapore, Indien, Myanmar (Burma), Thailand, Cambodja, Laos, Vietnam og Filippinerne.

LEVESTED

Arten er en ægte træboer, som næsten aldrig går ned på jorden. Den lever i primær og sekundær regnskov i lavlandet under 750 m. Den ligger oven på grene eller gemmer sig i hulrum i træer, jager i trækronerne og er dagaktiv.

I naturen æder den næsten kun fugle, fugleæg, firben og flagermus. Den hænger i grenene og griber byttet i luften. Klimaet i udbredelsesområdet er varmt og fugtigt hele året, med regn det meste af året og små udsving i temperaturen, og kun lidt køligere om natten.

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have et højt, rummeligt terrarie på mindst 150 × 60 × 150 cm (længde × bredde × højde). Arten er en aktiv klatrer, og højden er vigtigere end gulvarealet. Større er bedre, gerne 180 × 70 × 150 cm eller mere. Unger kan starte i et mindre plastikterrarie på ca. 45 × 25 × 25 cm med vandskål, et skjul og køkkenrulle som bund, men de skal hurtigt over i et højt terrarie. Terrariet skal have god ventilation og kunne låses, for arten er stærk og undslipper let.

Indret med tykke og tynde grene i flere højder, vandrette hvilepladser, klatregrene og masser af løv, levende eller kunstigt, som giver dækning. Giv ét tørt skjul og ét fugtigt skjul nederst og gerne ét skjul højt oppe. Som bund passer kokosjord eller støvfri træflis, som holder på fugten og binder lugten, for arten har mange og ildelugtende afføringer. Fjern snavset bund efter hver afføring og skift bunden grundigt hver måned. Terrariet må ikke stå konstant vådt, for stillestående fugt giver hud- og lungeinfektioner. Hold ét dyr pr. terrarie, undtagen når et par parres.

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 25-29 °C. Et varmt sted i den øvre del af terrariet må nå 29-30 °C, men ikke mere. Arten tåler ikke høj varme, så pas på overophedning, især om sommeren. Om natten må temperaturen falde et par grader til 22-25 °C.

Brug en keramisk varmelampe, et varmekabel eller en varmemåtte styret af en termostat, og placér varmekilden, så slangen ikke kan røre den. Mål med termometre i både øvre og nedre del. Vinterhvile er ikke nødvendig.

Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 70-80 %, og den bør svinge en smule mellem dag og nat. Forstøv terrariet 1-2 gange om dagen, så det holder luften fugtig og efterligner regntiden, og sørg for, at overfladerne tørrer igen. Konstant kondens og stillestående luft giver skimmel og infektioner.

Stil altid en stor vandskål frem, som slangen kan ligge i, og skift vandet ofte. Nogle dyr, især nyligt vildfangede, drikker helst af dråber på bladene, så forstøv grundigt også for at give dem vand. Under hudskifte hjælper et fugtigt skjul og ekstra forstøvning, og efter hvert hudskifte kontrolleres øjne, halespids og kloak for hudrester.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv, og en jævn døgnrytme på omkring 12 timers lys og 12 timers mørke hele året er vigtig, også for avl. Et rum med dagslys er nok; ellers bruges LED- eller lysstofrør i terrariet, så dyret kan se forskel på dag og nat. UVB er ikke dokumenteret som nødvendigt for arten. Uden dagslys i rummet kan et UVB-rør i lav styrke (Ferguson-zone 1-2) over en del

af terrariet bruges, så dyret kan vælge at gå til eller væk fra det. Hold varmelamper og UVB-rør uden for rækkevidde, så slangen ikke kommer til at brænde sig på dem.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Gonyosoma oxycephalum spiser hele byttedyr. I naturen er det fugle, fugleæg, firben og flagermus, og i terrarier kan arten vænnes til frosne og optøede gnavere. Mus, rotter og kyllinger bruges, og kyllinger er ofte det foretrukne bytte. Vildfangede dyr kan være svære at få til at æde. Levende bytte frarådes, fordi byttedyret kan skade slangen.

Byttet skal være ca. lige så bredt som slangens tykkeste del. Tø det i køleskab og varm det op til omkring 38 °C før fodring. Unge dyr fodres hver 5.-7. dag, halvvoksne hver 7.-10. dag og voksne dyr hver 10.-14. dag. En hun, der skal avles, får mad oftere, op til hver femte dag. Op til avlssæsonen fodres hunnen helst kun med kyllinger, da gnavere indeholder mere kalk og giver hårdere æggeskaller. Arten har et højt stofskifte og afsætter flere store afføringer efter hvert måltid. Hold dyret i fred i mindst 48 timer efter et måltid.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Gonyosoma oxycephalum er forsvarsparat og kan være uberegnelig. Når den føler sig truet, puster den halsen op, hvæser og snapper. Bid er ikke giftige, men kan være dybe og ubehagelige. Nogle dyr bliver rolige ved forsigtig og regelmæssig håndtering, mens andre forbliver nervøse. Håndtér kun dyret, når det er nødvendigt: ved rengøring, flytning og kontrol.

Kom altid roligt til slangen, støt kroppen og undgå pludselige bevægelser. Løft aldrig i halen. Lad ikke hånden komme ned over hovedet, men fra siden. Nye dyr får to uger i fred, før de håndteres, og vildfangede dyr skal helst ikke håndteres i begyndelsen. Arten er enlig og skal holdes alene. Den er stærk og klatrer, så terrariet skal kunne låses.

Afmagrede eller sløve nyerhvervede dyr har ofte parasitter og skal til dyrlægen.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne er lidt mindre end hunnerne og ofte tydeligere farvede. Kønnet bestemmes sikkert ved sondering, som bør udføres af en dyrlæge eller en erfaren holder. Arten bliver kønsmoden efter 3-4 år.

PARRING

En kortvarig kølig periode med et fald i nattemperaturen på 1-3 °C kan sætte avl i gang, men er ikke nødvendig. Med en fast døgnrytme og en god temperaturgradient kommer sunde hunner også i gang af sig selv. Giv hunnen mere foder i tiden før parring. Er avlen sat i gang med temperaturstyring, skal parret holdes adskilt, til temperaturen er tilbage til normalt niveau, og først derefter samles. Et par kan også gå sammen hele året, men skal skilles ad ved fodring.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger æggene omkring 60 dage efter ægløsningen, kort efter et hudskifte. Et kuld er på 3-12 æg. Æggene er 60-70 mm lange og hænger ofte sammen i en klump; prøv ikke at skille dem ad. Et etableret par kan få flere kuld om året. Giv hende en lukket æglægningskasse med fugtig sphagnum eller vermiculit, så hun ikke holder æggene tilbage. En hun, der netop har lagt æg, har brug for rigeligt foder for at komme til kræfter.

INKUBATION

Æggene tages forsigtigt ud uden at vende dem og lægges oven på, ikke ned i, et fugtigt underlag af perlit og vand i vægtforholdet 1:1. Luftfugtigheden omkring æggene skal være høj, 85-95 %. Ved 25-29 °C klækker ungerne efter 90-125 dage; jo lavere temperatur, desto længere rugetid. Rug ikke varmere end 29 °C, for høj temperatur giver flere misdannede og døde unger.

OPDRÆT AF UNGER

Nyklækkede unger er 40-50 cm og vejer omkring 20 g. De sættes enkeltvis i små terrarier på ca. 45 × 25 × 25 cm med vandskål, et skjul og køkkenrulle som bund, og de flyttes til større terrarier med grene, når de vokser. Første foder er små optøede mus i ungens tykkelse, og unger fodres hver 5.-7. dag. Unger er ofte nervøse og snapper.

Sundhed og typiske fejl

Vildfangede dyr er ofte afmagrede, tørre og fulde af parasitter, mens opdrættede dyr normalt er hårdføre, hvis miljøet er rigtigt. De typiske problemer er:

- Hud- og lungeinfektioner ved konstant våd bund, kondens eller stillestående luft. Tegn er hvæsende vejrtrækning, slim og åbent gab.
- Overophedning ved temperaturer over 30 °C. Sørg for, at terrariet ikke bliver for varmt om sommeren.
- Parasitter og mider, især hos vildfangede dyr. Få en afføringsprøve undersøgt.
- Dårlige hudskifter ved for lav fugtighed. Giv et fugtigt skjul og forstøv mere under hudskifte.
- Spiseproblemer hos vildfangede dyr og dyr, der har stress.
- Skader fra varmekilder og fra levende bytte.

Et sundt dyr har klare øjne, et fast greb og en rund krop uden synlige ribben. Vej dyret månedligt. Kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis slangen ikke spiser i flere uger, taber sig, har problemer med vejrtrækningen eller har ændringer i huden.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.